

Terenga 5: Hōtaka 32 – 'pēnei, pēnā, pērā'... i / ki

He Mihi

Ko te manawataki o te reo Māori, nō tuawhakarere, nō Rangī, nō Papa. Mai, mai, he reo whakakōrero i te taiao, i ngā wheako, i ngā kare-ā-roto o te whatumanawa. Mauria mai ōu manako kia hono mai ki ō mātou, kia hoihoi ai te taiao i te manawataki o ō tātou reo.

Hei Mahi Whakarongo

Ko te ingoa kārangaranga o te kuia kei roto i te kiriata poto o te rā nei, ki a mātou, ki ana hoa whakaako, ki ana tamariki, ko Kuikui Kīwaha, he kaha nō tana kawē i te reo ōpaki o Kui mā, o Koro mā hei arawhiti mō tātou, mō te hunga kāore i tupu i roto i te mātotorutanga o taua momo reo.

Anei ngā pātai hei whakautu mā koutou:

- 1) He aha i puku ai tana rae?
- 2) He aha tana tungāne i kawa ai?
- 3) Ināianei ka rangona te 'poupoutanga o te rā', engari he aha tā Materoa whakamārama mō tērā wā?

Anei a Kuikui Kīwaha, a Materoa Haenga, me ana kōrero e pā ana ki tētehi momo reo i kaha rangona e ia, nōna e tupu ake ana.

He Whakamārama

E rua ngā pū ka whai i ngā kupu 'pēnei, pēnā, pērā' i roto i te rerenga kōrero. Ko te 'i' me te 'ki'. Kei te āhua o te horopaki o te kōrero.

Tuatahi, mēnā e **whakataurite** ana koe i ētehi mea e rua, ka whai mai ko te pū 'i':

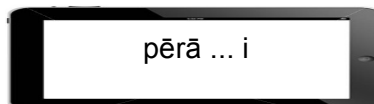
- a) E manako ana au ka riro i a au tētehi whare pērā i tērā.
- e) He waka tōku pēnā i tōu nā.

Tuarua, mēnā ko te ia o te kōrero e hāngai ana ki te **ahunga** o tētehi mahi 'ki' tētehi tangata, ka whai mai ko te pū 'ki':

- i) Kua e kōrero pēnā **ki** tō whaea.
- o) He rawe ngā kiriata pērā **ki** tāku tama.

He Mahi Ī-papa

Tuhia he rerenga kōrero hei whakaoti i te kōrero kei runga i te Īpapa:

Hei Mahi

Tuhia mai mēnā e tika ana, mēnā rānei e hē ana ia rerenga kōrero e whai ake nei:

1. Kāore anō au kia kite i tētehi putiputi pērā ki tērā.
2. Me waiata tātou pērā ki a Kiri Te Kanawa.
3. Kua rawa e kōrero pērā ki ngā kaumātua.
4. Me mutu tana kōrero pērā mai i a au.
5. Kua kite koe i tētehi anga moana pēnei i tēnei?
6. He tāroaroa taku tama pērā i a LeBron James.

Whakautu:

Mahi Īpapa: E hiahia ana au ki te tākaro poitarawhiti pērā i a Casey Kopua.

1. hē
2. hē
3. tika
4. hē
5. tika
6. tika